

Zdraví 2020 – víte, co znamená?

Vážení čtenáři,

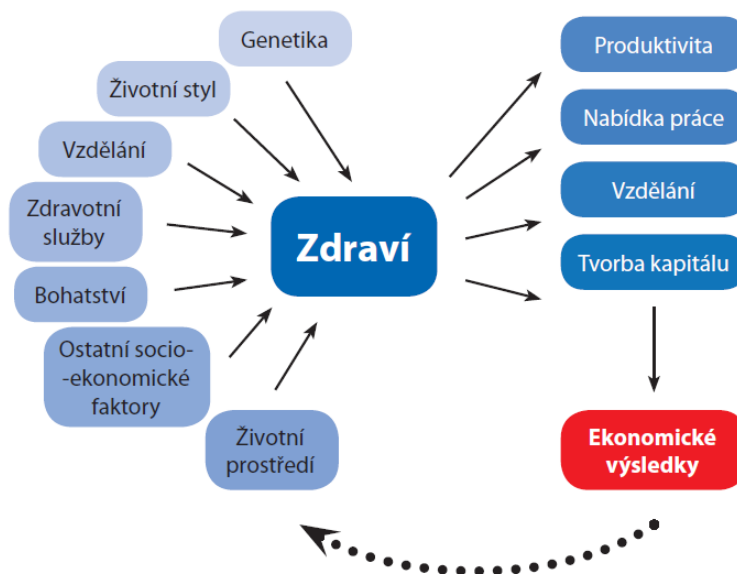
s tímto pojmem jste se už určitě setkali v našich sdělovacích prostředcích. Co si však pod touto formulací představit?

Jedná se o národní strategii ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí, která vychází z programu Světové zdravotnické organizace (dále SZO) „Zdraví 2020“. Byla podpořena jak vládou ČR, tak Parlamentem ČR.

Účelem Národní strategie je především stabilizace systému prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví a nastartování účinných a dlouhodobě udržitelných mechanismů ke zlepšení zdravotního stavu populace.

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě se Vám pokusí v několika pokračováních osvětlit principy této strategie a její uplatňování v praktickém životě v našem regionu.

Schéma: Zdraví znamená bohatství

Zdroj: The Contribution of health to the economy in the EU, Brussels 2005

Zdraví je Světovou zdravotnickou organizací definováno jako stav plné tělesné, duševní a sociální pohody a nikoli jen jako nepřítomnost nemoci či vady (SZO, 1948).

Zdraví ovlivňuje spousta faktorů. Mezi hlavní determinanty patří sociální, ekonomické a fyzické prostředí jedince, dále dědičnost, biologické pohlaví a životní styl. Sociálně-ekonomické determinanty, jakými jsou například chudoba, sociální vyloučení, rodinná situace, nezaměstnanost či nevyhovující bydlení, působí také na zdravotní stav a přispívají k nerovnostem ve zdraví.

Ovlivňováním determinant, které působí na zdraví, je možné snižovat zdravotní rizika a předcházet vzniku nemocí. Zdraví nevzniká v nemocnicích, ale v rodinách, školách a na pracovištích, všude tam, kde lidé žijí a pracují, odpočívají a stárnou. Zdraví zlepšují, nebo zhoršují ty okolnosti, které na lidi působí v jejich běžném životě, a právě tam je těžiště péče o zdraví.

I když je důležité, aby každý sám pečoval o své zdraví, je zřejmé, že to nestačí. Možnosti dostupné zdravotní péče a nových technologií jsou do značné míry vyčerpány a jejich další extenzivní růst je ekonomicky nákladný a nepřináší očekávaný efekt v ovlivnění zdraví obyvatelstva.

Populace stárne, narůstá podíl obézních lidí, nedostatečná je pohybová aktivita, roste průměrná hodnota krevního tlaku v populaci, nedaří se redukovat podíl kuřáků a stále vysoká je spotřeba alkoholu a stresová zátěž. S tím narůstá počet závažných neinfekčních onemocnění, zejména diabetes mellitus II. typu, nádorová, kardiovaskulární a duševní onemocnění a nemoci pohybového ústrojí.

Mění se životní podmínky, životní styl, globalizace a migrace obyvatel přinášejí i zvýšené riziko infekčních nemocí, výskyt nových infekcí a znovu se objevujících již dříve potlačených infekcí, a stejně tak nárůst vnímavých skupin obyvatelstva.

Efektivním řešením této situace je **prevence nemocí, ochrana a podpora zdraví**.

Je prokázáno, že realizací známých a vědecky podložených metod prevence je možné výrazně snížit dosavadní náklady na zdravotní péči. Pokud se zdravotní problémy nezvládají tam, kde k nim dochází, ale převážně až ve zdravotnických zařízeních, je to velice nákladné a ekonomicky neúnosné.

V ČR ještě zdaleka nejsou využity všechny možnosti prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví. Tento nedostatek řeší i **Národní strategie Zdraví 2020**.